

Nguyên tắc 6: Ba trụ cột thành công – Tiền, Phương pháp, Tâm lý

Lê Công Tráng

2025-04-06

“Một hệ thống tốt sẽ không cứu được bạn nếu bạn phá kỷ luật hoặc quản lý vốn kém.”

— Brent Penfold

Khi nói về thành công trong giao dịch, phần lớn mọi người nghĩ đến chiến thuật, mô hình nền hay công cụ kỹ thuật. Nhưng Brent Penfold chỉ ra rằng: **bạn cần xây dựng 3 trụ cột vững chắc** nếu muốn tồn tại lâu dài và kiếm được lợi nhuận ổn định.

Ba trụ cột đó là:

1. **Money Management** (Quản lý vốn)
2. **Methodology** (Phương pháp giao dịch)
3. **Psychology** (Tâm lý giao dịch)

---

1. Money Management – Trụ cột giữ bạn sống sót

Dù hệ thống của bạn tốt đến đâu, nếu bạn không quản lý vốn đúng cách, bạn **vẫn sẽ cháy tài khoản**. Quản lý vốn là yếu tố giúp bạn vượt qua chuỗi lệnh thua và tồn tại đến khi hệ thống phát huy hiệu quả.

Nguyên tắc quản lý vốn cơ bản:

- Rủi ro mỗi lệnh: **0.5% – 2% tài khoản**
- Sử dụng stop loss có cơ sở, không đặt cảm tính
- Không dồn vốn vào một lệnh vì “quá chắc ăn”
- Tránh overtrade và tăng size sau chuỗi thua

Hãy nghĩ như người chủ doanh nghiệp: “Tôi sẽ đầu tư bao nhiêu cho mỗi cơ hội, để nếu thất bại, tôi vẫn còn đủ vốn để tiếp tục?”

---

2. Methodology – Phương pháp tạo lợi thế xác suất

Phương pháp giao dịch là **hệ thống các quy tắc rõ ràng** để bạn biết:

- Khi nào vào lệnh (entry)
- Khi nào cắt lỗ (stop loss)
- Khi nào chốt lời (take profit)
- Khi nào đứng ngoài (no trade)

Một phương pháp tốt cần:

- Có kỳ vọng lợi nhuận dương (expectancy > 0)
- Có thể backtest được
- Đơn giản, dễ thực hiện
- Không phụ thuộc cảm tính hoặc “dự đoán” thị trường

“Phương pháp không cần phải phức tạp – nó cần được thực hiện nhất quán.”

3. Psychology – Tâm lý giữ bạn đúng lộ trình

Tâm lý giao dịch là thứ khiến trader:

- Thoát lệnh quá sớm vì sợ mất lãi
- Gồng lỗ vì không chịu chấp nhận thua
- Vào lệnh quá lớn vì vừa thắng chuỗi lệnh
- Trả thù thị trường sau khi lỗ (revenge trade)

Để cải thiện tâm lý:

- Giao dịch ít lại → tập trung vào chất lượng, không số lượng
- Ghi nhật ký giao dịch mỗi ngày
- Luôn xem kết quả theo chuỗi lệnh, không từng lệnh riêng lẻ
- Chấp nhận thua là một phần bình thường của trading

“Bạn không thể kiểm soát thị trường – nhưng bạn có thể kiểm soát cảm xúc và hành vi của chính mình.”

Mối liên kết giữa 3 trụ cột

Ba trụ này **không thể thiếu trụ nào**, và thường gây từ trụ yếu nhất:

Trường hợp	Kết quả
Hệ thống tốt, tâm lý kém, quản lý vốn tốt	Vào sai thời điểm, chốt lời/lỗ cảm tính
Hệ thống tốt, quản lý vốn kém	Cháy tài khoản sau một chuỗi lệnh thua
Quản lý vốn tốt, không có hệ thống	Vào lệnh vô tổ chức, không đo lường được hiệu suất

Thành công trong giao dịch không đến từ việc “giỏi một mặt” – mà đến từ **sự cân bằng của cả ba.**

Checklist xây nền tảng vững chắc

- ☐ Tôi có hệ thống rõ ràng, có thể viết thành quy trình?
  - ☐ Tôi chỉ rủi ro tối đa 2% tài khoản mỗi lệnh?
  - ☐ Tôi backtest hệ thống và đo được expectancy?
  - ☐ Tôi ghi chép, đánh giá lại sau mỗi tuần giao dịch?
  - ☐ Tôi có thể tuân thủ hệ thống kể cả sau chuỗi lệnh thua?
-

Tổng kết

Đừng chỉ tìm “chiến thuật bí mật” – hãy xây ba trụ cột thật vững. Giao dịch là một công việc, và như mọi công việc nghiêm túc, nó cần:

- **Kế hoạch rõ ràng (phương pháp)**
- **Quản trị rủi ro (vốn)**
- **Tâm lý ổn định (kiểm soát bản thân)**

“Người giao dịch giỏi không phải người thắng mọi lệnh – mà là người xây được hệ thống vững như kiềng ba chân.”
